

2025/144

28.1.2025

NEUVOSTON PÄÄTÖS (YUTP) 2025/144,

annettu 27 päivänä tammikuuta 2025,

Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua varten

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 33 artiklan yhdessä sen 31 artiklan 2 kohdan kanssa,

ottaa huomioon unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto hyväksyi 2 päivänä huhtikuuta 2020 päätöksen (YUTP) 2020/489 ⁽¹⁾ Miroslav LAJČÁKin nimittämisestä Euroopan unionin erityisedustajaksi, jäljempänä 'erityisedustaja', Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin alueellisia kysymyksiä varten. Neuvosto jatkoi kyseistä toimeksiantoa päätöksillä (YUTP) 2021/470 ⁽²⁾, (YUTP) 2022/1240 ⁽³⁾ ja (YUTP) 2024/2085 ⁽⁴⁾. Kyseinen toimeksianto päättyy 31 päivänä tammikuuta 2025.
- (2) Olisi nimitettävä erityisedustaja Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua varten 1 päivänä helmikuuta 2025 alkavaksi ja 28 päivänä helmikuuta 2026 päättyväksi kaudeksi.
- (3) Erityisedustaja toteuttaa toimeksiannon tilanteessa, joka voi huonontua ja joka saattaa vaarantaa perussopimuksen 21 artiklassa määrättyjen unionin ulkoisen toiminnan tavoitteiden saavuttamisen,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan unionin erityisedustaja

Nimitetään Peter SØRENSEN Euroopan unionin erityisedustajaksi, jäljempänä 'erityisedustaja', Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua varten 1 päivänä helmikuuta 2025 alkavaksi ja 28 päivänä helmikuuta 2026 päättyväksi kaudeksi. Neuvosto voi poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean (PTK) arvion perusteella ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan, jäljempänä 'korkea edustaja', ehdotuksesta päättää, että erityisedustajan toimeksianto, jäljempänä 'toimeksianto', päättyy aikaisemmin.

2 artikla

Poliittiset tavoitteet

Toimeksianto perustuu seuraaviin unionin poliittisiin tavoitteisiin ja on vakiintuneiden unionin politiikkojen mukainen:

- a) Serbian ja Kosovon (*) välisten suhteiden kokonaisvaltaisen normalisoinnin saavuttaminen, mikä on keskeistä maiden pyrkiessä parantamaan jäsenyyssäkymiään;

⁽¹⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2020/489, annettu 2 päivänä huhtikuuta 2020, Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin alueellisia kysymyksiä varten (EUVL L 105, 3.4.2020, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/489/oj>).

⁽²⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2021/470, annettu 18 päivänä maaliskuuta 2021, Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin alueellisia kysymyksiä varten annetun päätöksen (YUTP) 2020/489 muuttamisesta (EUVL L 96, 19.3.2021, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2021/470/oj>).

⁽³⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2022/1240, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2022, Euroopan unionin erityisedustajan nimittämisestä Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin alueellisia kysymyksiä varten annetun päätöksen (YUTP) 2020/489 muuttamisesta (EUVL L 190, 19.7.2022, s. 131, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2022/1240/oj>).

⁽⁴⁾ Neuvoston päätös (YUTP) 2024/2085, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2024, Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin alueellisia kysymyksiä varten nimitetyn Euroopan unionin erityisedustajan toimeksiannon jatkamisesta ja päätöksen (YUTP) 2020/489 muuttamisesta (EUVL L, 2024/2085, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2085/oj>).

(*) Tämä nimitys ei vaikuta asemaa koskeviin kantoihin, ja se on YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1244/1999 ja Kansainvälisen tuomioistuimen Kosovon itsenäisyysjulistuksesta antaman lausunnon mukainen.

- b) unionin näkyvyyden ja tehokkuuden lisääminen julkisuusdiplomatian avulla;
- c) tarvittaessa unionin toimien yhtenäisyyden, johdonmukaisuuden ja tehokkuuden edistäminen.

3 artikla

Toimeksianto

Edellä 2 artiklassa vahvistettujen poliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi toimeksiantona on:

- a) tukea korkean edustajan puolesta Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua tiiviisti koordinoiden jäsenvaltioiden kanssa, pyrkiä Serbian ja Kosovon välisten suhteiden kokonaisvaltaiseen normalisoimiseen tekemällä oikeudellisesti sitova sopimus, jossa käsitellään kaikkia osapuolten välisiä ratkaisemattomia kysymyksiä kansainvälisen oikeuden mukaisesti ja jossa edistetään alueellista vakauttamista, sekä seurata ja tarvittaessa avustaa osapuolten työtä EU:n tukeman vuoropuhelun puitteissa tehtyjen aiempien sopimusten, erityisesti helmikuussa ja maaliskuussa 2023 hyväksyttyjen Kosovon ja Serbian suhteiden normalisointia koskevan sopimuksen ja sen täytäntöönpanoliitteen, täytäntöönpanossa;
- b) osallistua aktiivisesti unionin tehokkuuden ja näkyvyyden parantamiseen julkisuusdiplomatian avulla;
- c) työskennellä erityisesti Kosovon toimiston päällikön / erityisedustajan ja Serbian edustuston päällikön kanssa koordinoitusti ja johdonmukaisesti suhteessa kaikkiin Länsi-Balkanin aluetta koskeviin unionin toimiin ja unionin yleisiin politiikkoihin sekä ylläpitää tiiviistä yhteydenpitoa jäsenvaltioiden kanssa;
- d) tukea korkean edustajan työtä ja unionin toimintaa alueella.

4 artikla

Toimeksiannon toteuttaminen

1. Erityisedustaja vastaa toimeksiannon toteuttamisesta korkean edustajan alaisuudessa.
2. PTK ylläpitää erityisiä suhteita erityisedustajaan ja toimii erityisedustajan ensisijaisena yhteyspisteenä neuvostoon. PTK huolehtii erityisedustajan strategisesta ja poliittisesta ohjauksesta toimeksiannon puitteissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta korkean edustajan toimivaltaa.
3. Erityisedustaja toimii tiiviisti koordinoiden ja yhteistyössä Euroopan ulkosuhdehallinnon ja sen asiaankuuluvien yksiköiden kanssa. Kosovon toimiston päällikkö / erityisedustaja ja Serbian edustuston päällikkö tukevat erityisedustajaa aina tarvittaessa, myös antamalla käyttöön toimeksiannon toteuttamisen kannalta merkityksellisten alojen asiantuntijoita.

5 artikla

Rahoitus

1. Toimeksiantoon liittyviin menoihin, jäljempänä 'menot', tarkoitettu rahoitusohje on 1 päivänä helmikuuta 2025 alkavalle ja 28 päivänä helmikuuta 2026 päättyvälle kaudelle 2 320 997,62 euroa.
2. Menoja hallinnoidaan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavien menettelyjen ja sääntöjen mukaisesti.
3. Erityisedustajan ja komission välillä tehdään sopimus menojen hallinnoinnista. Erityisedustaja on tilivelvollinen komissiolle kaikista menoista.

6 artikla

Erityisedustajan avustajaryhmän kokoonpano

1. Erityisedustaja vastaa toimeksiannon ja siihen varattujen käytettävissä olevien taloudellisten resurssien asettamisrajoissa avustajaryhmän muodostamisesta. Erityisedustajan avustajaryhmällä on oltava asiantuntemusta toimeksiannon edellyttämistä poliittisista erityiskysymyksistä. Erityisedustajan on viipymättä ilmoitettava neuvostolle ja komissiolle erityisedustajan avustajaryhmän kulloinkin kokoonpano.
2. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja Euroopan ulkosuhdehallinto voivat esittää, että henkilöstöä lähetetään työskentelemään erityisedustajan avustajaryhmään. Tällaisen lähetetyn henkilöstön palkan maksaa tapauksen mukaan lähettävä jäsenvaltio, asianomainen unionin toimielin tai Euroopan ulkosuhdehallinto. Myös jäsenvaltioiden unionin toimielimiin tai Euroopan ulkosuhdehallintoon asettamat asiantuntijat voidaan lähettää työskentelemään erityisedustajan avustajaryhmään. Sopimussuhteisen kansainvälisen henkilöstön on oltava jäsenvaltioiden kansalaisia.
3. Kaikki lähetetyt työntekijät pysyvät hallinnollisesti lähettävän jäsenvaltion, lähettävän unionin toimielimen tai Euroopan ulkosuhdehallinnon alaisina, ja he suorittavat tehtävänsä ja toimivat toimeksiannon toteuttamista edistävällä tavalla.

7 artikla

Erityisedustajan ja erityisedustajan henkilöstön erioikeudet ja vapaudet

Erityisedustajaan ja erityisedustajan henkilöstöön liittyvistä erioikeuksista, vapauksista ja muista takuista, jotka ovat välttämättömiä toimeksiannon loppuun saattamiseksi ja sen joustavaksi suorittamiseksi, sovitaan yhdessä vastaanottajapuolten kanssa. Jäsenvaltiot ja Euroopan ulkosuhdehallinto antavat tätä varten kaiken tarvittavan tuen.

8 artikla

EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen turvaaminen

Erityisedustajan ja erityisedustajan avustajaryhmän jäsenten on noudatettava neuvoston päätöksessä 2013/488/EU⁽⁵⁾ vahvistettuja turvallisuutta koskevia periaatteita ja vähimmäisvaatimuksia.

9 artikla

Tiedonsaanti ja logistiikkatuki

1. Jäsenvaltiot, komissio, Euroopan ulkosuhdehallinto ja neuvoston pääsihteeristö varmistavat, että erityisedustaja saa käyttöönsä kaikki asiaankuuluvat tiedot.
2. Tapauksen mukaan unionin edustustot ja toimistot ja/tai jäsenvaltiot antavat logistiikkatukea erityisedustajalle ja erityisedustajan henkilöstölle.

10 artikla

Asiakirjojen saatavuus ja tietosuoja

1. Erityisedustaja soveltaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1049/2001⁽⁶⁾ vahvistettuja sääntöjä. Korkea edustaja hyväksyy erityisedustajaa koskevat asiaankuuluvat täytäntöönpanosäännöt.

⁽⁵⁾ Neuvoston päätös 2013/488/EU, annettu 23 päivänä syyskuuta 2013, EU:n turvallisuusluokiteltujen tietojen suojaamista koskevista turvallisuussäännöistä (EUVL L 274, 15.10.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj>).

⁽⁶⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EUVL L 145, 31.5.2001, s. 43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj>).

2. Erityisedustaja suojelee yksilöitä heidän henkilötietojensa käsittelyssä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2018/1725 ⁽⁷⁾ vahvistettujen sääntöjen mukaisesti. Korkea edustaja hyväksyy erityisedustajaa koskevat asiaankuuluvat täytäntöönpanosäännöt.

11 artikla

Turvallisuus

Erityisedustaja toteuttaa perussopimuksen V osaston nojalla unionin ulkopuolisiin operaatioihin lähetetyn henkilöstön turvallisuutta koskevan unionin politiikan mukaisesti kaikki kohtuudella toteutettavissa olevat toimenpiteet toimeksiannon mukaisesti ja vastuualueen turvallisuustilanteen perusteella suoraan hänen alaisuudessaan olevan koko henkilöstön turvallisuuden edistämiseksi, erityisesti

- a. laatimalla Euroopan ulkosuhdehallinnon ohjeisiin perustuvan erityisen turvallisuussuunnitelman, joka käsittää henkilöstön turvalliseen siirtymiseen vastuualueelle ja sen sisällä sekä turvallisuutta vaarantavien tilanteiden hallintaan sovellettavat erityiset fyysiset, organisatoriset ja menettelyä koskevat turvallisuustoimenpiteet, sekä laatimalla operaation valmiussuunnitelman ja evakuointisuunnitelman;
- b. varmistamalla, että unionin ulkopuolelle lähetetyllä koko henkilöstöllä on vastuualueen olosuhteet huomioon ottaen tarvittava korkea riskin kattava vakuutusturva;
- c. varmistamalla, että unionin ulkopuolelle lähetettävälle koko henkilöstölle, myös paikalta palvelukseen otetulle henkilöstölle, annetaan joko ennen vastuualueelle saapumista tai heti saapumisen yhteydessä Euroopan ulkosuhdehallinnon kyseiselle alueelle antamaan riskiluokitukseen perustuva asianmukainen turvallisuuskoulutus;
- d. varmistamalla, että kaikki säännöllisten turvallisuusarviointien pohjalta annetut suositukset pannaan täytäntöön, ja antamalla edistymistä koskevan selvityksen ja tämän päätöksen 15 artiklassa tarkoitetun toimeksiannon toteuttamista koskevan kattavan selvityksen yhteydessä neuvostolle, korkealle edustajalle ja komissiolle kirjallisia raportteja kyseisten suositusten täytäntöönpanosta ja muista turvallisuuskysymyksistä.

12 artikla

Raportointi

Erityisedustaja raportoi säännöllisesti korkealle edustajalle. Erityisedustaja raportoi säännöllisesti PTK:lle ja tarvittaessa neuvoston työryhmille. Säännölliset raportit jaetaan COREU-verkoston kautta. Erityisedustaja voi antaa selvityksiä ulkoasiainneuvostolle. Perussopimuksen 36 artiklan mukaisesti erityisedustaja voi osallistua tietojen antamiseen Euroopan parlamentille.

13 artikla

Koordinointi ja johdonmukaisuus

1. Erityisedustaja edistää unionin toimien yhtenäisyyttä, johdonmukaisuutta ja tehokkuutta sekä auttaa varmistamaan, että kaikkia unionin välineitä ja jäsenvaltioiden toimia sovelletaan tai ne pannaan täytäntöön johdonmukaisella tavalla unionin politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Erityisedustaja pyrkii yhteistyöhön jäsenvaltioiden kanssa tarvittaessa. Erityisedustajan toimet koordinoidaan tilanteen mukaan Euroopan ulkosuhdehallinnon, komission, Serbian edustuston päällikön, Kosovon toimiston päällikön / erityisedustajan ja Kosovossa toteutettavan Euroopan unionin oikeusvaltio-operaation johtajan toimien kanssa. Erityisedustaja tiedottaa säännöllisesti toiminnastaan jäsenvaltioiden edustustoille sekä unionin edustustoille ja toimistoille.

2. Paikan päällä erityisedustajan on pidettävä tiiviisti yhteyttä unionin edustustojen ja toimistojen päälliköihin alueella ja jäsenvaltioiden edustustojen päälliköihin. Näiden on kaikin tavoin pyrittävä avustamaan erityisedustajaa toimeksiannon toteuttamisessa, myös tarjoamalla paikallista poliittista ohjausta ja asiantuntemusta. Erityisedustajan on myös pidettävä yhteyttä paikan päällä oleviin muihin kansainvälisiin ja alueellisiin toimijoihin.

⁽⁷⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj>).

*14 artikla***Avustaminen vaatimusten osalta**

Erityisedustaja ja erityisedustajan avustajaryhmän jäsenet avustavat aiempien Belgradin ja Pristinan välistä vuoropuhelua ja muita Länsi-Balkanin kysymyksiä varten nimitettyjen erityisedustajien toimeksiannoista mahdollisesti aiheutuviin vaatimuksiin ja velvoitteisiin vastaamisessa, ja antavat tällaisia tarkoituksia varten hallinnollista apua ja oikeuden tutustua asiaankuuluviin asiakirjoihin.

*15 artikla***Uudelleentarkastelu**

Tämän päätöksen täytäntöönpanoa ja sen johdonmukaisuutta unionin kyseisellä alueella toteuttamien muiden toimien kanssa tarkastellaan säännöllisesti uudelleen. Erityisedustaja esittää neuvostolle, korkealle edustajalle ja komissiolle toimeksiannossa saavutettua edistymistä koskevan kertomuksen viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2025 ja kattavan selvityksen toimeksiannon toteuttamisesta viimeistään 30 päivänä marraskuuta 2025.

*16 artikla***Voimaantulo**

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä 27 päivänä tammikuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

K. KALLAS